

K Itálii patří Ital, k Osetii Oset. Jakýpak Osetinec?!

17.9.2008 Lidové noviny str. 13 HORIZONT

Vladimír Baar

POLEMIKA

Již delší dobu se zlobím, když vidím ve svých oblíbených novinách rusismy typu Osetinci či osetinský. Po sobotním příspěvku Petry Procházkové (Rusku hrozí "dominový efekt", LN 13. 9.) jsem už nevydržel a rozhodl se ozvat na obranu českého jazyka.

To proto, že se zde píše o Karačajevskočerkeské a Balkarsko-kabardinské republice. Opomenou, že ta druhá má ve správném tvaru obě geonyma přehozena, ale musím reagovat na patvary "karačajevský" a "kabardinský", další rusismy, které už bohužel pomalu zdomácňují v našich médiích. Jenže přípony -inský a -evský jsou přípony ruské a není sebemenší důvod je přenášet do češtiny. Jestliže zní název území Osetie, tak jméno příslušníka národa (ethnonymum) je Oset (od Osetince by to byla Osetinie), podobně jako k Itálii patří Ital nebo k Arménii Armén (zkuste napsat Italinec nebo Arméninec). Správné adjektivum potom má logicky tvar osetský.

Někdo může namítnout, že v češtině používáme Gruzie, Gruzín (méně správně Gruzínek) a gruzínský (zřejmě odsud pramení i používání tvaru s dlouhým í - osetínský), ale to jsou výjimky, které do češtiny a dalších slovanských jazyků přešly z ruštiny již dávno a vžily se. Jestliže tedy pro tvary Osetinec a osetinský existuje jistý precedent, pro Kabardu jsou tvary Kabardinec a kabardinský v češtině jednoznačně špatně. Jistě by nikoho nenapadlo adekvátně od Moravy odvozovat ethnonymum Moravinec nebo od Maltý Maltinec, proto jediné správné tvary odvozené od Kabardy jsou Kabardan a kabardský. A konečně tvar karačajevský by byl správně, pokud by byl odvozen od Karačajeve, leč originální geonymum zní Karačaj (doslova "černý potok") a správný český tvar je proto Karačajec (podobně Uruguayec) s adjektivem karačajský.

Bylo by záslužné, kdyby si zodpovědní redaktoři dali tu práci a opravovali i tyto drobnosti, zvláště teď, kdy se o Osetech a dalších kavkazských národech píše velmi často.

O autorovi | **Vladimír Baar**, geograf, Ostravská univerzita

---